

Ιωάννινα, 05/07/2012

Αρ. πρωτ.: **1074**

ΠΡΟΣ:

Το Υπουργείο Περιβάλλοντος,
Ενέργειας & Κλιματικής Αλλαγής
α) Γρ. Υπουργού – κ. Λιβιεράτο Ε.
β) Αναπληρωτή Υπουργό – κ. Καλαφάτη Σ

ΘΕΜΑ: Νέος Οικοδομικός Κανονισμός

Την τελευταία διετία ο κλάδος των μηχανικών καλείται να αντιμετωπίσει ριζικές αλλαγές που επήλθαν στην άσκηση του επαγγέλματος.

Διαχρονικά το ΤΕΕ υποστήριζε ότι πρέπει να γίνουν αλλαγές και κυρίως να αναβαθμιστεί ο ρόλος των μηχανικών αλλά και να αναληφθούν, από μας τους μηχανικούς, οι αναλογούσες ευθύνες.

Ο νόμος 4030/2011, για τον νέο τρόπο έκδοσης αδειών δόμησης και ελέγχου των κατασκευών, που θα έκανε πράξη τις απαραίτητες βαθιές τομές στις διαδικασίες παραγωγής των μελετών, θα αποκαθιστούσε την ορθολογική κατανομή των ευθυνών στους μελετητές και στις υπηρεσίες, με σκοπό την αποτροπή παραγωγής νέων αυθαίρετων κατασκευών και φαινομένων διαπλοκής, αποδεικνύεται, κάθε μέρα που περνάει, στην καλύτερη περίπτωση ότι είναι δυσλειτουργικός αν όχι ανεφάρμοστος. Η προετοιμασία για την εφαρμογή του, η έκδοση των απαραίτητων διαταγμάτων, η σύνταξη των μητρώων που προβλέπονται, η κωδικοποίηση των διατάξεων της νομοθεσίας είναι λίγα από αυτά που με πολιτική βούληση θα έπρεπε να έχουν καλυφθεί.

Απαραίτητο συμπλήρωμα της προσπάθειας για αλλαγές ήταν και η σύνταξη Νέου Οικοδομικού κανονισμού.

Το Περιφερειακό Τμήμα Ηπείρου του ΤΕΕ προέβη τον Μάρτιο του 2012 στη σύσταση Ομάδας Εργασίας, αναλαμβάνοντας πρωτοβουλία, με στόχο σε πρώτο στάδιο τη μελέτη και τη διατύπωση παρατηρήσεων και σχολίων επί του σχεδίου νόμου του ΝΟΚ. Κατά τη παρουσίαση-συζήτηση κρίθηκε αναγκαίο να επεκταθεί το έργο της ομάδας και να προχωρήσει στη μελέτη του τελικού κειμένου, μετά τη δημοσίευση του Νόμου, και τη διατύπωση κρίσεων, ερμηνειών και σχολίων, ώστε να τεθεί υπόψη τόσο της Διοικούσας του ΤΕΕ κεντρικά, όσο και του ΥΠΕΚΑ, με στόχο την καλύτερη προετοιμασία των συναδέλφων για την εφαρμογή του και την επίσπευση της έκδοσης όλων των απαραίτητων ερμηνευτικών εγκυκλίων. Την εργασία αυτή σας κοινοποιούμε συνημμένα.

Η εργασία αυτή κατέδειξε και από την συζήτηση που έγινε στην Διοικούσα Επιτροπή του Τμήματος διαπιστώθηκε ότι ο νέος ΓΟΚ σε καμία περίπτωση δεν εκπληρώνει τις προσδοκίες του τεχνικού κόσμου για μια ριζική αλλαγή στις προϋποθέσεις και στον τρόπο παραγωγής του δομημένου περιβάλλοντος.

Ήταν από την αρχή ζητούμενο η απλοποίηση της πολεοδομικής/κτηριοδομικής νομοθεσίας με ένα πραγματικά νέο Οικοδομικό κανονισμό, συνοπτικό και ξεκάθαρο ως προς το περιεχόμενό του και την εφαρμογή του, που να λειτουργεί ως εργαλείο λιτό, ευανάγνωστο, μη επιδεχόμενο πολλαπλών ερμηνειών. Στο Νέο Οικοδομικό Κανονισμό που έχει ψηφιστεί δεν αναγνωρίζουμε τίποτε από τα προηγούμενα αλλά είναι ένα κείμενο επικαιροποίησης και τροποποίησης των διατάξεων του ισχύοντος ΓΟΚ, μια εκσυγχρονισμένη εκδοχή του.

Ο νέος ΓΟΚ θα έπρεπε να είχε προκύψει από την αφαίρεση κάθε περιττού και επουσιώδους στοιχείου, μέσα από μια προσπάθεια σαφήνειας και ειλικρίνειας, που στόχο θα είχε την απλοποίηση των διαδικασιών ελέγχου, την ελεύθερη αρχιτεκτονική έκφραση και τον περιορισμό της παθογένειας, που ουσιαστικά προκαλεί τον πολίτη να κινηθεί στα όρια του νόμου και της παρανομίας και να χτίσει αυτό που του επιτρέπεται και όχι αυτό που του χρειάζεται.

Αρχικά και ΚΥΡΙΑ, ο ΝΟΚ ως βασικό εργαλείο διαμόρφωσης και παραγωγής του δομημένου περιβάλλοντος για την επόμενη εικοσαετία, δεν θα έπρεπε να είναι προϊόν συγκυριακής εκπόνησης από το ΥΠΕΚΑ αλλά προϊόν ουσιαστικής διαβούλευσης μεταξύ όλων των πολιτικών, κοινωνικών και θεσμικών εταίρων. Αντ' αυτού παρήχθη, δια των ιδίων μηχανισμών νομοθέτησης, ένας νόμος όμοιος στη δομή και φιλοσοφία με τον ισχύοντα ΓΟΚ (Ν. 1577/85), πρόχειρα επικαλυμμένος με έναν «μανδύα» επικαιροποίησης και εκσυγχρονισμού!

Αντί να κωδικοποιεί, να συστηματοποιεί και να απλοποιεί, διατηρεί πεισματικά ένα ασαφές πλαίσιο κανόνων, μέσα στο οποίο θα κληθούμε να δράσουμε και να δημιουργήσουμε, χωρίς να πληγεί στο ελάχιστο η βιομηχανία παραγωγής ερμηνευτικών και διευκρινιστικών εγκυκλίων.

Ο ΝΟΚ είναι ένα κακογραμμένο κείμενο και βέβαια η αναδυόμενη αντίληψη για το δομημένο περιβάλλον δεν έχει καμία σχέση με τα όσα ευαγγελίζεται η αιτιολογική έκθεση στο σχέδιο νόμου «...Μέσα από την εφαρμογή του νέου Οικοδομικού Κανονισμού θα καλλιεργηθεί η αντίληψη για την αναγκαιότητα αλλαγής συνηθειών και υιοθέτησης νέων πρακτικών, που θα οδηγήσουν σε επιβράδυνση της κλιματικής υποβάθμισης, βελτίωση των δαπανών χρήσης των κτιρίων και βελτίωση των κοινωνικών παραμέτρων που σχετίζονται με το δομημένο περιβάλλον....».

Μέσα από τις διατάξεις του ΝΟΚ ομολογείται:

- η έλλειψη πολιτικής βούλησης για εφαρμογή καινοτόμων ιδεών και πρακτικών. Η ιδέα π.χ. του ενεργού οικοδομικού τετραγώνου και η ενοποίηση των ακαλύπτων χώρων παρέμεινε ανεφάρμοστη επί είκοσι επτά χρόνια, από το 1985 μέχρι σήμερα από την ατομία της εκάστοτε ηγεσίας του Υπουργείου. Τώρα επανέρχεται πάλι σαν ευχή, χωρίς κάτι καινούργιο, κάτι που να δείχνει ότι η εμπειρία τόσων χρόνων καταστάλαξε σε συγκεκριμένες δεσμεύσεις.
- η αδυναμία της Πολιτείας να εφαρμόσει τους νόμους αλλά και να αντισταθεί σε συμφέροντα. Η έμμεση αύξηση του Σ.Δ. με το «ξέπλυμα» των αυθαιρέτων (υπόγειο, πισίνα, πατάρι, σοφίτα) στο πλυντήριο των παραγράφων και των περιπτώσεων του ΝΟΚ αποτελεί έμπρακτη ομολογία του φαινομένου.

Η υιοθέτηση, και πάλι, της ίδιας σχεδόν φιλοσοφίας που διέκρινε τους ΓΟΚ/55, ΓΟΚ/73 και ΓΟΚ/85, αποδεικνύει ότι δεν υπάρχει η πραγματική πολιτική βούληση για τις αναγκαίες, πλέον, καινοτόμες και ριζοσπαστικές λύσεις. Το πελατειακό σύστημα θα εξακολουθεί να ισχύει μέσα από τη νέα βιομηχανία των ερμηνευτικών εγκυκλίων που θα ακολουθήσουν. Η περιπτώσιολογία οδηγεί σε γραφειοκρατία και η γραφειοκρατία σε συναλλαγή.

Ήταν ευκαιρία να αρθεί το μεγαλύτερο από τα μεγάλα προβλήματα της δόμησης στην χώρα που είναι η εκτεταμένη νομοθεσία με την απέραντη περιπτώσιολογία των διατάξεων και ερμηνειών που οδηγεί σε αυθαιρεσίες, αθέλητες και ηθελημένες. Είναι αυτή που καθιστά την εργασία των μηχανικών ως «πέρασμα από ναρκοπέδιο». Για να το πούμε όπως προκύπτει από την πραγματικότητα, είναι αυτή που δίνει την ευχέρεια στη χώρα μας «να κτίζουν οι θρασείς και όχι οι ικανοί».

Ο νέος τρόπος έκδοσης των αδειών δόμησης και ο Νέος Οικοδομικός Κανονισμός που έπρεπε να ενσωματώνει και τον κτηριοδομικό κανονισμό, όφειλε να αποκλείει την αυθαίρετη δόμηση, φαινόμενο που αχρηστεύει κάθε άλλο σχεδιασμό (πολεοδομικό, χωροταξικό, υποδομών), που επηρεάζει δυσμενώς αν δεν καταστρέφει το περιβάλλον, που βάζει σε δοκιμασία τις σχέσεις μας με την ανοχή στο θράσος, που προκαλεί το περί δικαίου αίσθημα κάθε φορά που παίρνονται μέτρα νομιμοποίησής της, που – σαν κατάλοιπο του ραγιαδισμού και της εναντίωσης στην εξουσία κατακτητών – μας στερεί ένα δικό μας ευνοούμενο και δίκαιο κράτος.

Για να μην πάει χαμένη η ευκαιρία αυτή πρέπει:

- Να αρθούν όλες οι αδυναμίες που έχουν εντοπιστεί στον νέο τρόπο έκδοσης αδειών δόμησης και προπαντός να ανασταλεί η εφαρμογή του ΝΟΚ, που όπως αποδεικνύεται είναι προϊόν συγκυριακής εκπόνησης από το ΥΠΕΚΑ.
- Να ακολουθηθεί διαδικασία σύνταξης ενός πραγματικά Νέου Οικοδομικού Κανονισμού, που να είναι προϊόν ουσιαστικής διαβούλευσης μεταξύ των πολιτικών, κοινωνικών και θεσμικών εταίρων.

Για τη Διοικούσα Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

Παπαβρανούσης Χρίστος

Κοινοποίηση:

- Γεν. Γραμ. Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Δ/ση Περιβάλλοντος & Χωροταξικού Σχεδιασμού Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας
- Περιφέρεια Ηπείρου – Γραφείο Περιφερειάρχη
- Βουλευτές Ηπείρου - Λευκάδας
- Γραφεία Δημάρχων Ηπείρου – Λευκάδας
- Δ/ση Πολεοδομίας Δήμων Ηπείρου - Λευκάδας
- Γρ. Προέδρου Τ.Ε.Ε.
- Μέλη Διοικούσας Επιτροπής Τ.Ε.Ε.
- Περιφερειακά Τμήματα Τ.Ε.Ε.
- Νομαρχιακές Επιτροπές Τ.Ε.Ε. \ Τμήμα Ηπείρου
- Ενημερωτικό Δελτίο Τ.Ε.Ε.
- Μ.Μ.Ε.